

ἀφοῦ ἐπὶ τοσοῦτον ἐδυσφήμησεν ἀδίκως τὴν βασιλίδα ταύτην σιωπᾶ περὶ τῆς περαιτέρω τύχης τῆς.

Ἀσχολούμενοι περὶ τὴν συγγραφὴν τῆς ἱστορίας τοῦ Βασιλείου τῆς Νικαίας (1204-1261) καὶ τοῦ κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον Δεσποτάτου τῆς Ἡπείρου, ἐν τῇ ὁποίᾳ ὅλα τὰ μνημονευθέντα πρόσωπα παρέρχονται ἀλληλοδιαδόχως ἐπὶ τῆς ἱστορικῆς σκηνῆς, ἐνομίσαμεν καθήκον ἐπιβαλλόμενον εἰς ἡμᾶς ἱστορίαν γράφοντας, ἀφοῦ παρατηρήσαμεν τὴν ἱστορικὴν ἀδικίαν, νὰ ἀναιρέσωμεν ἐν ἰδίᾳ μελέτῃ τὰς ψευδολογίας, τὰς παρερμηνείας τῶν ἱστορικῶν πηγῶν, καὶ τὰς ἐκ προθέσεως ἢ ἐκ κουφότητος δυσφημίας κατὰ βασιλίδος ὅλης ἀθώας, ἧτις ὑπῆρξε σύζυγος τοῦ Λέοντος Σγουροῦ, ἐνὸς τῶν πρώτων προμάχων τῆς ἐλληνικῆς ἐλευθερίας, ἐν ᾧ χρόνῳ οἱ Φράγγοι κατέλαβον τὴν χερσόνησον τοῦ Μορέως.

Ἔργαρον τῇ 8 Νοεμβρίου 1894.

ΟΝΕΙΡΟΝ ΚΑΙ ΖΩΗ¹

Διήγημα Μανρικίου Γιοκά.—Μετάφρ. Ν. Ἐπ.

Ἡ νεωτέρα ἀδελφὴ Ἐρτσα, ἦτο ὅπως τὸ ἐναντίον ἀπὸ τὴν Ἰλόνκαν. Αὐτὴ ἦτο δεκαεξαέτις καὶ πολὺ εὐθυμος, ζωηρὰ, κοντὴ καὶ θορυβώδης. Ἡ μακρὰ ξανθὴ κόμη τῆς ἐκυμάτιζεν ἐπὶ τῶν ὤμων, εἶχε δὲ κλέψει διὰ τὸ χρῶμα τοῦ προσώπου τῆς τοῦ Μαΐου τὰ ρόδα, καὶ πάντοτε οἱ ὀφθαλμοὶ τῆς ἦσαν εὐθυμοί. Αὐτὴ ἦτο ἱκανὴ ν' ἀγρυπνῇ μετὰ τῶν ξένων τοῦ πατρός τῆς μέχρι πρωίας καὶ ἂν τὴν παρεκάλουν, καὶ ὅταν ἀκόμη δὲν τὴν παρεκάλουν, ἦτο πάντοτε πρόθυμος νὰ τραγωδήσῃ.

Ὁ καλὸς Πέτκη μετὰ χαρᾶς θὰ ἔβλεπε τὴν Ἐρτσαν μεταδίδουσαν ὀλίγην χαρὰν εἰς τὴν μελαγχολικὴν Ἰλόνκαν. Ἄλλ' ὅπως ὅλοι οἱ σοφοὶ τοῦ εἴδους του, δὲν ἔδιδε καὶ παραπολὺν προσοχὴν καὶ δὲν ἀνησυχεῖ τόσον, σκεπτόμενος ὅτι νυμφεύμεναι αἱ δύο τοῦ κόραι, θὰ εἶχον ἐξ ἴσου ἀφορμὰς λύπης καὶ εὐαρεσκείας.

Κατὰ τὴν ἑορτὴν τοῦ Ἁγίου Ἀνδρέου, τὸ 1670, ὁ Φάρκας Πέτκη ἐκάλεσε τὰς δύο τοῦ θυγατέρας καὶ ὅταν ἐπαρουσιάσθησαν ἐνώπιόν του, προσέτριψε τὴν γενειάδα του ἐπὶ τοῦ προσώπου τῆς Ἰλόνκας καὶ ἔδωσε ἓνα μικρὸν κόλαφον εἰς τὴν Ἐρτσαν, ὡς δεῖγμα τῆς μεγάλης του ἀγάπης. (Ἐδῶ πρέπει νὰ σημειώσωμεν ὅτι ποτὲ δὲν ἔδειρε κανένα σπουδαίως ὁ Φάρκας Πέτκη καὶ μολοντοῦτο εἶχε πολεμήσῃ εἰς τὴν ζωὴν του. Μάλιστα! ὅσον καὶ ἂν σὰς φαίνεται παράξενον εἶνε ὁμως ἀληθὲς ὅτι καὶ ἐκεῖ κάτω ἀκόμη κανένα δὲν ἔβλαψε).

— Κορίτσια μου, ἠρώτησε, ξέρετε τί ἡμέρα ἔχομε σήμερα.

— Τρίτη; Σάββατον; προσεπάθουν νὰ

μαντεύσουν αἱ νεάνιδες, διότι δι' αὐτὰς ἦτο πάντοτε Κυριακὴ.

— Ὅχι, ὄχι, δὲν σὰς ἐρωτῶ αὐτό... Πές τε μου, τί ἑορτὴ εἶνε σήμερα; Πῶς; ἴσως δὲν ἤξεύρετε. Ἐορτάζομεν τὸν ἅγιον, ὁ ὁποῖος φέρνει εἰς τὰ κορίτσια τὰ καλὰ ὅτι περισσότερον ἐπιθυμοῦν.

— Τὸν Ἅγιον Νικόλαον λέτε; — ἔσπευσε νὰ εἰπῇ ἡ Ἐρτσα.

— Σῶπα, ἀνόητη! Νομίζεις ὅτι πρόκειται γιὰ γλυκίσματα καὶ χρυσὰ ἀλογάκια; Χά! χά! χά! σήμερα εἶνε τοῦ Ἁγίου Ἀνδρέου... Καὶ τί νομίζετε ὅτι φέρνει ὁ Ἅγιος Ἀνδρέας εἰς τὰ κορίτσια: γαμπρό!

Ἡ Ἰλόνκα ἐταπείνωσε τοὺς ὀφθαλμούς. Ἡ Ἐρτσα ἐκρότησε ζωηρῶς τὰς χεῖρας.

— Ἄ! τί ὠραία! Καὶ τί γαμπρό θὰ μοῦ φέρῃ;

— Ἐχε ὑπομονήν. Ἡ παροιμία λέγει ὅτι κορίτσι ποῦ νηστεύει τοῦ Ἁγίου Ἀν-

δρέου, βλέπει τὸ γαμπρὸ στό ὄνειρό τῆς! Ἄν ὅλη τὴν ἡμέρα δὲν φάγετε τίποτε, θὰ ἰδῆτε εἰς τὸν ὕπνον σας ἐκεῖνον ποῦ θὰ σὰς πάρῃ.

Ἡ Ἐρτσα ἐπηδοῦσεν ἀπὸ τὴν χαρὰν τῆς, βεβαία πρὸ τῆς ἐπιτυχίας. Ἡ Ἰλόνκα ἀπεσῶρη φιλήσασα τὰς χεῖρας τοῦ πατρός τῆς. Ὁ γέρον προσέτριψε ἐκ νέου τὴν γενειάδα του ἐπὶ τῆς ὠχρᾶς παρειᾶς τῆς νεάνιδος. Ὡ, πόσον θὰ ἦτο εὐτυχὴς ἂν ἐδύνατο νὰ ἐπαναφέρῃ τὰ χρῶματά του εἰς τὸ θελκτικὸν ἐκεῖνο πρόσωπον!

Εἰς τὴν Ἐρτσαν φεύγουσαν, ὁ Φάρκας ἐσύστησε τὰ ἐξῆς:

— Μὴ διηγῆθῃς εἰς ὅλον τὸν κόσμον αὐτὸ ποῦ σοῦ εἶπα, διότι θὰ σὲ περιγελάσουν. Αὐτὴ τὴ σύστασι δὲν τὴν κάνω στὴ μεγαλειότη σου ἀδελφῆ.

— Ὅχι, δὲν θὰ φλυαρήσω, εἶπεν ἡ Ἐρτσα. Μολοντοῦτο εἰς τὸν πρώτον μάγειρον τὸν ὁποῖον συνήνησε, εἶπεν ὅτι δὲν ἔπρεπε νὰ τῆς βάλουν πινάκιον ἐκείνην τὴν ἡμέραν. Εἰς δὲ τὴν τροφὴν τῆς ἐσύστησε νὰ μὴ τὴν ἐξυπνήσῃ ἐνωρὶς τὴν ἐπομένην, διότι εἶχε κάτι πολὺ σπουδαῖον νὰ ὄνειρευθῇ τὴν νύκτα ἐκείνην, — τόσον σπουδαῖον, ὥστε δὲν θὰ τὸ ἔλεγε εἰς κανένα.

Ἡ Ἰλόνκα ἔμεινεν εἰς τὸ δωμάτιόν τῆς. Ἡ Ἐρτσα κατέβη τὴν ὥραν τοῦ δείπνου εἰς τὸ ἐστιατόριον ὅπου ὁ πατὴρ τῆς ἔτρωγε μετ' ἄλλων συνδαιτυμόνων.

Ἐρωτηθεῖσα διατί δὲν ἔτρωγεν, ἀπήνητησεν:

— Ὡ! μὴ νομίζετε ὅτι νηστεύω γιὰ νὰ ὄνειρευθῶ τὸ γαμπρὸ ἀπόψε.

Ἐγέλασαν ὅλοι μαζί τῆς.

Τὴν ἐπαύριον ὁ κ. Φάρκας ἠγέρθη πρῶτος. Ἀφύπνισε τοὺς ὑπνέτας καὶ ἠσυχολήθη εἰς τὰ τοῦ προγεύματός του, ἐνῶ τὰ κορίτσια ἐνεδύοντο. Ἐπρογευματίζε πατριαρχικῶτατα κατ' ἀρχαίαν τινὰ συνήθειαν. Ἀφοῦ ἦναπτε πνευματῶδες ποτόν ἔρριπτεν ἐντὸς αὐτοῦ μέλι καὶ σῦκα ξηρὰ καὶ σταφύλια καὶ δαμάσκηνα. Ὁ Φάρκας ἀνεκάτωνε τὸ μίγμα αὐτὸ μ' ἐν ἀργυροῦν κοχλιάριον καὶ ἔπειτα τὸ ἔτρωγε.

Τὰ στομάχια τῆς ἐποχῆς μας θὰ ἐπανεστάτουν εἰς παρόμοιον φαγητόν. Ὁ Φάρκας Πέτκη ὁμως εὐχαριστεῖτο. Ἡ ἰδιοσυγκρασία του ἄλλως τῷ ἐπέτρεπε πολλὰ πράγματα. Μέχρι τοῦ πεντηκοστοῦ ἔτους τῆς ἡλικίας του π. χ. δὲν ἐγνώριζε τί ἦτο θερμάστρα καὶ ἀκόμη καὶ τὸν χειμῶνα κατεκλίνετο μὲ ἀνοικτὸν παράθυρον καὶ μὲ ἐν μόνον σκέπασμα εἰς τὴν κλίνην του.

Ἡ ὄρεξις του εἰς τὸ κунήγιον πάλιν τί σὰς ἔλεγε;

Μίαν φορὰν ἔφαγεν ἓνα ὀλόκληρον ἀγριόχοιρον...

Αἱ δύο τοῦ θυγατέρες ἦλθον. Ἡ Ἐρτσα ἐγέλα εὐθερῶς, περιβάλλουσα μὲ τὸν βραχιόνά τῆς τὴν ὄσφυν τῆς ἀδελφῆς τῆς.

— Ἐλάτε λοιπόν, ἐλάτε! ἐφώναξεν ὁ Φάρκας. Καὶ ἔλαβεν ἀπὸ ἓνα κορίτσι εἰς κάθε του βραχιόνον, παρατηρῶν τὰ δύο πρόσωπα ἐκ τῶν ὁποίων τὸ ἐν ἔλαμπεν ἀπὸ χαρὰν καὶ τὸ ἄλλο παρετῆρει περιλύπως εἰς τὸ κενόν.

— Πές μου λοιπόν τί ὄνειρεύθῃς; εἶπε στρεφόμενος πρὸς τὴν Ἰλόνκαν.

Ἡ νεάνις ἐστέναξε καὶ στηρίζουσα τὴν κεφαλὴν ἐπὶ τῆς κόμης τοῦ πατρός τῆς ἔμεινε σιωπηλή.

— Ἐλα λοιπόν, πρέπει νὰ μοῦ τὰ εἰπῆς ὅλα. Δὲν εἶνε ἀνάγκη τόρα νὰ μὲ ἐντρέπῃσαι ἐμένα. Σιώπασε, Ἐρτσα, μὴ γελᾶς καὶ κάμνης τὴν ἀδελφὴν σου νὰ ἐντρέπεται. Τί, λοιπόν δὲν θὰ μοῦ τὸ εἰπῆς αὐτὸ τὸ μυστικόν; Ἐλα ἐσύ, Ἐρτσα, πές μου τί ὄνειρο εἶδες... Ἐσὺ δὲν μὲ φοβάσαι, ἀλήθεια;

— Ὅχι βέβαια, εἶπεν ἡ μικροτέρα κόρη καὶ καθήσασα ἐπὶ τῶν γονάτων τοῦ πατρός τῆς, ἤρχισε νὰ διηγῆται:

— Ἡμεῖθα καὶ οἱ τρεῖς εἰς τὴν αὐλήν. Αἰφνιδίως εἰσῆλθε μὲ μεγάλον θόρυβον μία ἀμαξα μὲ ἔξ ἵππους μαύρους, μὲ ἀργυρὰ καὶ μαργαριταρένια ἐρίππια. Τὰ ἄλογα ἐκίνησαν εὐγενῶς τὸ κεφάλι. Εἰς τὴν θέσιν του ὁ ἀμαξηλάτης ἐν μεγάλῃ στολῇ κυανῇ μὲ χρυσὰ κομβία. Ὅπισθεν τῆς ἀμαξῆς δύο ὑπηρέται χρυσοφορεμένοι. Ἡ ἀμαξα ἐσταμάτησεν, ἡ θύρα ἠνοίχθη καὶ κατῆλθε πρῶτος ἓνας γέρον ποῦ ὁμοιάζε πολὺ μὲ κυρία. Ὅπισθεν του

¹ Ἴδε σελ. 4.